

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.
Fiecare apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un șir garmond:
o dată 14 fil., a doua oră
12 fil., a treia oră 10 fil.
Tot ce privește fiecă,
să se adreseze la »Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii»
in
Blas.

Fóe bisericéscă-politică.

Anul XI.

Blas 23 Novembre 1901.

Numărul 47.

SPERANȚA VIITORULUI.

(Al.) Spes alit — spes fallit! cam
acésta ar fi reflectia tristă cu care
Budapesta privește în urma celui mai
tinér defraudator.

Defraudatorul e de 22 ani ér
suma defraudată întrece jumătate de
milion: 588 coróne.

O defraudare așa enormă încă nu
a obvenit în capitală. Kecskeméthy
Gyözö este numele celui mai tinér elev
alui Krivány și pentru ca să fim obiectivi,
trebuie să recunoscem, că de astă dată
nu e adevérat principiul „non est dis-
cipulus supra magistrum.”

Nu!

Krivány — măiestrul, rămâne
departe în urma elevului.

Krivány s'a ridicat abia la câte-va
zeci de mii — elevul a început de-a
dreptul cu jumătate de milion; Krivány
era înaintat în virstă, în cât și-a putut
însuși o „esperință” ore care — ele-
vul e un băiat fără esperință, dar s'a
dovedit mult mai harnic, ca dascălul.

Unde ar fi ajuns acest elev, dacă
ar fi avut puțină răbdare, până ajungea
director de bancă măcar?

Dar n'a avut răbdare; s'a îndes-
tulat și cu jumătate de milion, căci,
în ultima analiză, jumătate de milion
totuși e ceva pentru un tinér, ce se
respectă.

Când prim-ministrul Széll a aflat
casul, a exclamat zdrobit „Asta mai
lipsia!”

Știut este, că finanțele capitalei,
în timpul din urmă sint tare încurcate.
Acum, când chiar era să se stabiléscă
un echilibru ore care, vine un oficiant
al capitalei în persóna lui Kecskeméthy
și se sterge cu jumătate de milion.

Cine e acest Kecskeméthy?

Nu e nici Krivány, nici Schladerer,
șarlatani bétráni; nu e nici măcar
Falkai, bietul epistoler sérac și cu
familie, momit de ispita banilor.

E student în drepturi de anul al
IV-lea. în urmare un băiat cu viitor,
aprețiat de publicul unguresc, unul
din conducătorii tinerimii ungurești,
născut din familie nobilă: tatăl lui în-
căruntit în munca cinstită e inginer
în pensiune.

Între universitarii unguri era
purtat pe palme. Vice-președinte al
societății studențimei ungurești, preșe-
dintele clubului național studențesc „Nem-
zeti párt.”

Chiar în timpul din urmă a figurat
de două ori ca conducător al tinerimii:
la ziua morților, când a vorbit la mor-
mîntul lui Kossuth și când în numele
universitarilor unguri a salutat pe
Apponyi, din incidentul alegerii lui de
președinte al camerei.

Îți stă mintea în loc, când te
gândești, că un tinér din familie așa
de bună, cu perspective așa de frumoase
pentru viitor, s'a putut dimitte la o
crimă atât de mare. Și-ți vine să-l
scuzi, când te gândești, că pôte a
făptuit furtul într'un moment de uitare
de sine, vedîndu-se ispitit de o dată
de o sumă atât de enormă. —

Dar lucrul stă alt cum. Defran-
darea a fost premeditată. Imediat după
furt, poliția a făcut perchisiție la domi-
ciliu, pentru ca să afe posa făptuito-
rului. Aū găsit posa, dar capul era
tăiat. Î-aū aflat și indexul, dar posa
era sfîrticată. Din norocire, poliția s'a
putut folosi de adresa fotografului,
notată pe posă, și în restimp de o oră
fie care detectiv avea în busunar
fotografia.

Deci nu mai încape indoială; avem
de a face cu un criminalist consumat.

Un tinér de 22 ani, jurist de
anul al IV-lea, președinte la „Nemzeti
párt,” tâlhar ordinar.

Ar trebui să zimbim, dacă tabloul
nu ar fi așa de sinistru.

Înțelegem pe toți Kriványii pe
toți Schladererii și pe toți Takács
Zoltánii, înțelegem pe toți ticăloșii și
pe toți mișeii, cari în decursul vieții
și-aū timpit simțemîntul moral, trăind
în atmosfera morală atât de infectă a
țării noastre; înțelegem cum aū scoborit
tréptă de trêsă scara demoralisării,
până aū ajuns la ultima conclusie:
bani, bani cu ori ce preț!

Dar aici nu e vorba de „vulpă
bétrâne,” e în joc un tinér universitar, un
băiat cu viitor așa de frumos, condu-
cătorul entusiast al tinerimii ungurești.

Și ori cât ne-am fi dat cu
corupția, ce a coplesit toate terenele
vieții publice din țara noastră — nu
am putut fi așa de pesimisti. încât să
nu mai rezervăm pe sama tinerimii
puțin idealism, puțină curățenie de
caracter.

Tinerimea e speranța viitorului,
obićnuim a zice, tinerimea are să pă-
șéscă azi-mâne în viață publică, și
trăinicia vieții publice, are garanță
suficientă în însuflețirea nobilă, în idea-
lismul, cu care tinerimea pășese în
viață.

Știm noi, că flacăra aceea să va
potoli în lupta pentru trai, stim noi, că
tinerimea nu pôte rămânea așa de
idealistă, cum credea să rămână, dar
din flacăra de o dată, rămâne totuși o
schinteie, măcar o mică schinteie de
cinste și idealism.

Și asta e de ajuns.

Casul lui Kecskeméthy ne nimi-
ceste și acésta schintee de nădejde,
când vedem pe conducătorul tinerimii
maghiare coborit la trêsă unui tâlhar
de rind.

Vai de aceea țară, a cărei temelii
morale se clătină — și temeliiile țării
nóstre acuși-acuși se prăbușesc.

Și vai de acel popor, care nu
pôte avea credința, că măcar elementul
tinér să iésă biruitor asupra curentului
fără credință și fără Dumnezeu!

**Căsătoria bisericéscă fără căsătorie
civilă.** — În nrul de la 14 crt. a ziarului
„Alkotmány”, s'a publicat darea de samă,
despre procesul intentat unui capelan catolic,
pentru că a cununat o păreche, care n'ave
certificat de căsătorie de la matriculantul
civil.

Reproducem și noi resumatul acelei
pertractări, fiind instructiv pentru preoți-
mea noastră.

Pentru mai buna lui înțelegere, ținem
să observăm, că impedimentul clandestini-
tății în biserică latină e dirimător de căsă-
torie, pe când în biserică noastră e numai
impiedecător. Care va se zică, căsătoria
închelată înainte a unui alt preot și nu a
parochului propriu, este validă, dar e illicită,
și prin urmare, preotul, care a bibecuvîntato
ast fel de căsătorie, nefind parochul propriu
al mirilor, se pedepsește foarte greū.

De altă parte, azi nu se mai pôte dis-
puta adevérul dogmatic, că ministrii sacra-
mentului căsătoriei sint înșiși mirii și nu
preotul cununător. De unde urmază, că pe
cum căsătoria, despre care e vorba aici, e
validă, deși parochul a asistat numai pasiv
la ea, așa ar fi validă o căsătorie în biserică
noastră, chiar și atunci, când preotul ar asista
numai pasiv la declarațiunile mirilor, fără
să îndeplinéscă ceremoniile prescise, — și
pentru ast fel de căsătorie bisericéscă, în-
chelată înainte de căsătoria civilă și fără

certificat de la matriculantul, civil. preotul nostru nu p^ote fi pedepsit din partea autorității civile, pe cum n'a fost pedepsit preotul și capelanul din comunicatul, pe care lăsăm să urmeze:

În o cauză interesantă și unică în felul ei, și-a spus sentința în zilele acestea tribunalul din Budapesta.

Anume în contra lui Francisc Gross, fost caplan în Duna-Bogdány, și de presinte caplan în Ettyek, tribunalul din Budapesta a ridicat acuză, că în 2 Februar an. c. a cununat bisericesc în chilia sa pe Kamerer Ignác și Zeller Elisabeta, fără ca contrahenții de căsătorie să fie putut ar^ota certificat de căsătorie civilă. Interesarea față de pertractare o ar^ota sala tiesuită de lume. Acusatul și-a insinuat de ap^orător pe Tetétleni Armin.

După întrebările generali, președintele a provocat pe Gross să espună fidel starea faptului, care acusatul l'a și espus în următoarele.

În Duna-Bogdány între băiașii de acolo, s'a lătit tare concubinatul. S'a întâmplat, că unul, trăia deja cu a treia fată în concubin, și avea de la ea și trei copii. Acesta pe patul de m^orte, chiar și la întrevinerea lui Gross Francisc, fără pocăință și-a trăit ultimele ore și așa a și murit. Casul acesta l'a îndemnat pe preotul de acolo Antoniu Prikosowitsch, ca acelora cari ast fel mor, să le deneghe ceremoniile bisericesci ale înmormintării, urmarea căreia a fost aceea, că concubinii în scurtă vreme toți s'au cununat. Acesta a voit s'o facă și părechia amintită, dar căsătoriei civile i-se puneau p^odeci în cale. Soția lui Kamerer Ignác, cu mai mulți vinzătorii de p^ome, lovindu-se cu luntrea de stâlpii podului de la Strigon, s'au cufundat în Dunăre, dintre

cari toți, afară de soția lui Kamerer, au scăpat la țermuri. Femeia a dispărut în unde și altul nu s'a mai ivit. Într'acestea Ignác Kamerer s'a unit cu Elisabeta Zeller, trăind în concubin, de patru ani și av^ond doi copii. Venind acestia înaintea lui Gross plâng^ond s'au rugat ca să-l ajute, la ce Gross, esplicându-le în ce stă *passiva asistentă*, acestia s'au și folosit de ea. Sara, împreună cu d^on^oe mărturie, au venit în chilia capelanului, unde înaintea plebanului, care din întâmplare a intrat, și-au declarat consensul imprumutat de a se căsători, la ce firesce, plebanul, nu a putut declara de invalidă o căsătorie încheiată bisericesc corect. Faptul acesta l'a pertractat tribunalul, și după espunerea acusatului, proenrorul și-a spus acuză, care pe lângă totă obiectivitatea sa a culminat acolo, că aici, de ore ce s'a întâmplat o căsătorie bisericescă, fără de legătură civilă, văt^omându-se legile patriei, capelanul e de a se pedepsi.

Față de acestea Dr. Tetétleni Armin, ap^orătorul, cu argumente convingătoare, și cu aprofundare minunată a dreptului canonic și-a espus ap^orarea. A ar^otat că acuză în contra caplanului e de natură de a înceta, de ore ce căsătoria nu prin prezența caplanului și-a câștigat valabilitatea, ci prin a plebanului, și ast fel caplanul trebuie scos de sub acuză. Pentru că cuvintul legii „cine lângă căsătoria“ nu se p^ote nici când acomoda la asistenta pasivă a preotului. De altmintrelea legea mai permite esceptii, de exemplu pe patul de m^orte. Dacă azi ar aduce verdict de condamnare, mâne ar putea fi închiși toți preoții. Cu încredere așteptă dară achitarea clientului său.

După acesta și-a espus pe scurt ap^orarea și Francisc Gross. Nu e de condamnat, pentru că a luminat pe contrahenții despre forma încheierii căsătorii, pentru că fiind

religiunea catolică recunoscută, deși durere, nu domnitore, avem încă libertatea, ca să predicăm dogmele credinței noastre.

Cu atât mai virtos că a umblat și la matriculantul civil pentru înlesuirea căsătoriei civile, și-a spus-o, că nu voesce să demonstreze în contra instituțiunei căsătoriei civile. Dar când o anunță acesta, mai adaugă tot odată și acela, că convingerea sa, emanată din învățăturile bisericii, nu și-o schimbă, și căsătoria civilă nici odată nu o va recunoște de legală. Când cere în casul de față achitarea sa, o face și din punctul de vedere al relațiilor dintre stat și biserică. Pentru că dacă nu vedea, că acum tin de a pedepsi și a persecuta o căsătorie bisericescă, încheiată fără concursul activ al preotului, er concubinatul îl suferă, ar fi evident, nu numai că efectele civile ale acestei căsătorii bisericesci nu le-ar recunoște, fără ar degrada căsătoria civilă concubinului, și ast fel casul acesta concret, ar face foarte îndreptățită lupta acelora, cari tind la revisuirea legii pentru căsătoria civilă și peste tot a legilor bisericesci. Codificătorii politicii bisericesci, au voit să aducă legi mai bune, mai cumint, ca celea dumnezeesci și bisericesci, întru cât nu și-au ajuns scopul o arată și faptul, că până când legile bisericesci, față de ori și ce schimbări ale timpurilor rămân neschimbate, până atunci legislațiunea alcătuitore a legilor bisericesci, pe lângă totă înțelepciunea sa rară nu conține ordinațiune, față de faptul concret care constituie baza acuzei de față. Liniștit privesce în fața judecării.

După acesta tribunalul s'a retras, să delibereze și după lungi sfătuirii, a decis, ca pe baza argumentelor ap^orătorului pe capelanul Gross l'a scos de sub acuză și urmări, achitându-l.

FEUILLETON.

Cărți românești și cărți străine.

Scriitorul acestor șire am traversat într'o vară, cu trăsura și cu trenul, o mare parte a Ardealului, pe unde locuiesc apr^ope numai români, și mai ales români gr. cat. Și am intrat cu acel prilej în multe case preoțesci, unde am fost primit cu multă afabilitate și ospitalitate. E un ținut s^orac acela, de care vorbesc, și totuși în casele preoților nostri, am găsit o bunăstare relativ multămitore, de și foarte departe firesce, de starea, pe care clerul nostru ar merita-o cu tot dreptul, pe titlul calificațiunei sale înalte și al marelui rol ce-l are în mijlocul poporului, ca factor cultural pe toate terețele vieții.

Peste tot, impresiile ce mi-au ramas de ici colea, de prin întreg colțul acela de țară, sînt din cele mai bune. Și cu deosebire bună impresiune mi-a lăsat viața morală, de mare abnegațiune și muncă, ce o duc preoții nostri, spre binele credincioșilor și a familiei lor.

O împrejurare înse m'a atins foarte neplăcut, și trebuie să o relevz aici, ori că de durerosă ar fi. Am constatat anume că spiritul străin a intrat deja în casele

preoților nostri. La puțin am găsit în case jurnale politice românești. Nici chiar *Unirea* nu am găsit-o pretutindena. În schimb înse am găsit foarte des ziare magiare, catolice și necatolice, mai ales ziarul „M. Állam“ care, în trecăt fie zis, este cel mai slab redactat, și cel mai scump ziar unguresc. Și am văzut în bibliotecile parochilor nostri multime de cărți unguresci, frumos, elegant compactate, în schimb înse foarte puține cărți românești. Cele mai nouă lipsiau total.

Spiritul acesta străin înse nu se oprește în cancelaria parochilor nostri, — el intră și în salonul lor, și mai toți au o căsuță al^osă, adese elegantă, care se numește salon. Spiritul străinismului literar nu respiră numai din biblioteca preotului nostru — din acele părți ungurene și mărginașe — ci și din salonul preotesei române.

Am văzut pe masa din salon, apr^ope pretutindina, cărți elegante, strălucit compactate. Mi-au atras atențiunea și mi-au deșteptat curiositatea prin înfătoșarea lor. Dar mare mi-a fost amăgirea, când le-am luat în mână și le-am restoit. Erau tot cărți unguresci; cărți în prosă și poezie, ilustrate și neilustrate, dar tot ungurești.

Chiar și reviste literare ungurești, frumos compactate, am găsit adese pe masa din salonul preoților nostri.

Știm cu toții în ce mod ajung aceste cărți străine în posesiunea preoților români. E trist a constata acest fapt, și e cu atât

mai trist, că spre a introduce ast fel spiritul străin în sinul familiilor preoțesci, se întrebuintează un mijloc, care ar fi vrednic și permis numai spre scopurile cele mai bune, cele mai înalte. . . .

Nici nu sînt tot cărți serioase acelea, cari pe acesta cale ajung în salonul preotului român. Nu!

În multe locuri am văzut volume de novelete și humorescuri ungurești, cari de bună samă numai ca obiecte de galanterie, ca lucrări ale compactorului, au vre un preț.

Mulți dintre preoții nostri deprinși cu aceste stări, cari ar trebui să înceteze, se scusă cu aceea, că românește nu găsesc cărți așa frumoșe, cari pe lângă lectura ce ofer, să mai fie și podobe ale casei, ale mesei din salon. . . .

E o mare rătăcire în această „scusă.“ Întăiu pentru că preotul n'ar trebui să se uite numai la exterior, ci mai ales la cuprins. Apoi a doua, nici nu e tocmai așa adevărat, că n'am av^o cărți românești de salon. În timpul din urmă chiar, au apărut la noi cărți foarte valoroșe pentru preoți, cari toate se pot lega frumos, în legătură de salon, ba unele sînt chiar așa legate gata și se vînd pe un preț relativ foarte ieftin. Nu amintesc de cât pe celea mai nouă.

Cartea Durerii escelenta meditațiune a episcopului Bougaud, care a fost recomandată și de Prea veneratul consistoriu arhidieceșan, compactată foarte frumos, costă numai 3 cor.

„APA MINERALĂ (AMARĂ) FRANCISC IOSIF“ este unicul purgativ-natural și plăcut la gust.

Acastă sentință a produs între jidovii de față o neașteptată consternație, dar publicul creștin, la enunțarea ei, a făcut frenetice ovațiuni lui Francisc Gross.

Procurorul regesc, a înaintat recurs în contra sentinței.

Pentru congruișii. — În ședința din 18 Novembre a. c. a parlamentului unguresc deputatul Beöthy Ákos, din incidentul deciziunii asupra răspunsului la mesajul regesc, face guvernului și partidului liberal imputări pentru politica bisericăscă, a cărei legi sînt dezastrușe pentru țară. Constată, că din punctele de vedere financiar, pentru matriculele de stat, budgetul s'a îngreunat nu numai cu bagatelul de 80.000 fl., cum zicea fostul ministru Hieronymi, ci cu 1.150.000 fl., pe lângă enormele sarcini, ce le poartă comunele; pe cînd mai înainte matriculele le purtau confesiunile gratuit și bine. O altă urmare a amintitelor legi este ridicarea congruel, despre care zice oratorul, a fi informat, că în Ardeal lucrurile așa sînt întocmite, căt subvențiunea de stat e pepiniera daco-romanismului. La această imputare gravă, ministrul president n'a răspuns nici cu un cuvînt, pöte că a considerat-o de o frasă hasardată a oratorului opozițional, despre a cărei netemeinicie toți sînt convinși, dară și aceea să pöte și e mai probabil, că atât opoziționalilor, căt și guvernamentalilor le plac să hasardeze atari frase spre a teroriza preoțimea română, amenințându-o cu sistarea subvențiunii de stat, de căte ori voește a da semne de viață ca români. Credem, că nu e de prisos ca asupra acestei împrejurări să atragem atențiunea acelor contrafrăți preoți, cari nu scim la a cui sfat și din a cui inițiativă, au început mișcarea pentru regularea necondiționată a congruel

din partea statului. Noi scim, că factorii nostri competenți lucră pentru regularea congruel. Inse pentru o regulare compatibilă cu demnitatea bisericii și a clerului nostru. Să fim pacienți și cu încredere în Dumnezeu și în prudența și bunăvoința acelor, pe cari Dumnezeu i-a pus de ocărmitori în biserică; să nu fim amăgiți de interesele noastre personale, ci pururea să avem în vedere și interese mai înalte.

Alegerile municipale. — Miercuri în 20 crt. s'au făcut alegerile membrilor pentru congregația comitatului Alba inf. Am pomenit și noi, că la sfîrșitul acestui an, avînd să se îndeplinească și alegerile funcționarilor comitatensi și special alegerea vice-comitelui, organele administrative au făcut cele mai mari presiuni, ca la alegerile aceste să iasă persoane agreate de centru.

Resultatul alegerilor cunoscute pînă acum sînt triste și nefavorabile pentru noi.

Etă informațiile noastre: La Vizocna au expirat mandatul la 8 membrii, toți străini. au reușit de astă dată dintre români: *Ioan Ghișoiu, Isaiia Henteș și Isaiia Popa.*

În cercul Blaș au ieșit 7 membrii. au fost aleși: *Dr. Isid Marcu, Dr. Iuliu Maniū, Brut Hodosiū, Ștefan Pop, Aron Deac, David, Radeș și Ioan P. Păcurariū.*

La Ighiū au ieșit 5 străini, s'au ales dintre ai noștri preoții *Andrea* de la Ighiū și *Bota, Șard.*

În cercul Uióra, de asemenea au fost numai străini, de astă dată s'au ales și 2 de ai noștri: protopopii *Dr. Seb. P. Radu* din Uióra și *Aron Gherasim* din Petrilaca.

În cercul Aiudului au fost realeși *Nic. Crișan* not. pens. Geomal, *Iosif Anghel, Lopade și Basiliū Hagea, Măgina.*

Apoi *Tragedia Calvarului*, editată de soc. „I. M. Clain” a teologilor nostri e un adevărat giuvaer de carte, nu numai ca cuprins sublim, ca stil admirabil, ci cu deosebire și ca înfășurare esternă. Așa compactare artistică, de salon, n'am văzut la carte românească pusă în comerț. Și costă dör nici 4 coröne.

D'apoi *Mama sfîntului Augustin?* O carte anume menită pentru mamele creștine, cu deosebire pentru dōmnele preotese, într'un volum de aproape 500 pag. și compactată în pânză, cu auritură și flori artistice, — nicăiri nu se pöte căpeta așa ieftin cum de fapt se vinde, cu 3 coröne (plus porto 30 fil.)

Esistă din acesta carte și o traducere ungrăscă, compactată asemenea frumos, deși nu cu gust așa delicat, dar aceea costă de două ori căt cea românească.

În fine, ca să vorbesc și de cărți, cari ce e drept nu-s legate de salon, dar pot fi legate, și cari se recomandă prin cuprinsul lor prețios, — öre căți dintre preoții nostri au în biblioteca lor d. e. escelentul roman intitulat *Ben-Hur*, atât de interesant și de instructiv? Sau căți au *Oastele din Carpați*, romanul cel cu cuprins curat românesc, și care se capetă și legat în legătură de laca? Ori încă o ultimă întrebare — căți au escelentul op al canonicului Dr. Bunea: „*Ioan Inocențiu Clain*,” care pentru preoții români e de mai mare importanță, de căt totă istoria universală trad. de Szabó Ferencz care în multe bibliotecii parohiale se găsește — ?

Adevărat, că și 3—4 coröne sînt bani mulți pentru căte un preot român. Dar aceea încă e adevărat, că faptul constat

mai sus, nici în general clerului unit, nici preoților singuratici, nu le face nici o onöre. Pentru-că a procura pe intențiunii cărți frumoșe pöte fi permis, dar nu e consult, nici atunci când se observă tōte prescriesele, dacă e vorba numai de a ne inunda casa cu cărți scrise în limbi străine, cari scot ast fel spiritul românesc din sinul familiilor preoțesti, sau cel puțin îl pun în linia a două.

Casa preotului român trebuie să fie într'u tōte corespunzătoare chemării lui de părinte al *poporului*. Și spiritul acestui popor trebuie să se reoglîndeze din întreg aranjamentul ei.

Relevând acest fapt, apelăm la bunul simț al preoților nostri — și cu deosebire la bunul simț al dōmnelor preotese, — ca să-și împodobescă casele — dacă țin la această podöbă — cu cărți românești, din cari ori ori cine s'ar uita la ele, să vadă că e în casa unui preot românesc.

Să nu uităm vorba ceea a unui mare patriot ungr, care a zis, că a ști limbi străine e frumos, dar a-și ști și a cultiva limba proprie, maternă, e o datorință.

A ține cărți frumoșe în casă e — frumos. Dar a ține cărți frumoșe *românești*, pentru Români e o datorință.

Acum, când, se apropie iarna, cu serile ei lungi, cari cer lectură, cred că nu e fără interes a fi atras atențiunea preoțimei noastre și în această direcțiune.

Peregrin.

În cercul Vingardului au ieșit 13 membrii, dintre cari 12 români. Lista noastră au cădüt tötă, fiind aleși candidații oficiali, între cari sînt apoi și *Ioan Topărcian*, jude com. Alămor *Sebastian Nistor*, colector Cut, *Nic. Miclea*, jude. Boz, *George Neamțu*, jude, Armeni și *Ioan Oporean*, preot Conța. Candidații nostri n'au întrunit de căt 92 voturi.

După informațiile ce avem, la cădere a contribuit și împrejurarea, că din partea preoților și poporului nostru s'a arătat slab interes, ca să nu zicem altceva. Dintre 331 alegători, de abia s'au prezentat 160 și și din aceștia vre-o 60 au trecut la partida contrară, între aceștia se află și păr. Alesii Deac din Săngătin și vre-o trei învățători, cari și-au căștigat prin acestea merite înainte solgăbiraelor și vor fi miluiți din visteria statului. Pe popor l'au presionat cum au știut numai. Alegătorilor li-au smuls ședulele din mîni, chiar în sala de votare; pe crișmari i-au amenințat, că le ieu licența și căte și mai căte. Dar chiar nici alegerea însăși n'a decurs în deplină ordine. Un individ a votat, dar după ce și-a aruncat ședula în urnă s'a constatat, că n'a fost alegător, votul pentru aceea inse nu i-s'a scos din urnă.

Și tōte aceste se fac sub făimösa era a alegerilor curate. . . .

În sfîrșit la Zlatna, unde au ieșit 4 de ai noștri și 1 străin; au fost aleși numai 3: Protop. *Montani*, preotul *Ariton Popa*, din Bucium-șesă și *Nic. David*, tot din Șesă. Au stricat tot lucrul Buciumani, cari prin neînțelegere, au făcut să nu fie aleși și în celelalte două locuri tot români.

Încă nu scim rezultatul din cercul: Abrud-Roșia, unde aușim, că au reușit în locul celor 5 străini și 3 români, — apoi rezultatul din cercul Vinț și Bărabant, în cari ar fi putut să iasă ör tot de ai noștri, fiind unele din cele mai româneșci cercuri. În cercul Alba-Iulia-oraș, români nici n'au pus candidați, cunoscută fiind dragostea, și armonia(?) în care trăiesce inteligența noastră de acolo.

Un nou scandal de a gendarmilor. —

Cetim în „Drapelul”, că în comuna Belinț, aproape de Lugöș, gendarmii au comis un nou scandal, neîntrecut pînă acum.

Românii gr. ort. de acolo își așteptău protopopul, înainte căruia au ieșit la gară o mulțime de călăreți cu stegulețe treicolore. Protopopul n'a venit cu trenul, a venit inse protopretorul, care a fost apucat de gröză vędînd stegulețele. Sosind protopopul cu trăsura pe altă cale s'a început serviciul divin în biserică, de unde cu toții au plecat la sfințirea scōlei. Până ce se sfința scōla, protopretorul a trimis 5 gendarmi, cari au intrat în biserică cu pälăria pe cap și cu baioneta pe pușcă, au trecut pe ușa împărătescă în altar și au început a scotoci prin biserică după steaguri. N'au aflat inse nimica și au ieșit rușinați.

Ancheta oficială a dovedit adevărata-tea acestei sciri, pe care unele foi au început a o trage la îndoielă. În contra gendarmilor hiperzeleși s'au pornit cercetare.

Revistă bisericească.

Viena. Contele Revertera reprezentantul monarhiei noastre pe lângă sfântul Scaun, a fost revocat și se zice, că în locul lui va fi numit contele Szechen, șeful secțiunii prime din ministerul de externe. Noul reprezentant își va ocupa postul cu începerea anului nou.

Revistă politică.

Afaceri interne. Joi s'a început discuția asupra răspunsului la mesajul de tron. Max Falk, raportorul comisiunii însărcinate cu proiectul de răspuns, n'a făcut altceva, decât a parafrazat mesajul, aducând elogiul linguiștore partidei liberale. În același timp inuse și celelalte partide au prezentat câte un proiect.

Kossuth reeditază vechiile clișee. Spune anume, că Ungaria nu poate prospera până e în unire cu Austria, cere declin armată independentă, reprezentanță esternă independentă și bancă națională magiară și termină în a imputa guvernului, că nu lucrează pentru crearea teritoriului vamal independent.

După Kossuth a luat cuvântul contele Zichy, conducătorul partidei populare, care asemenea prezintă un proiect de răspuns. Proiectul acesta culminează în a cere o nouă lege electorală și o nouă și dreaptă împărțire a cercurilor, reformă a dărilor, libertatea întruniri și ștergerea legilor politico bisericești, cari dau prilej la lățirea imoralității și scăderea sentimentului religios.

Fracțiunea ugronistă a prezentat și ea un proiect de răspuns, dar de mai puțină importanță.

Austria. În partea a doua a monarhiei noastre, erau și primejdie, că lucrurile vor ajunge pe vechiul calapod, de certe și obstrucții. Spre a preveni această stare boiană, care zădărnicesce ori ce activitate a parlamentului, a intervenit din nou Majestatea Sa. Primind adecă zilele trecute pe noul vicepreședinte al camerei, Monarhul i-a spus, că e foarte trist, că discordia între guvern, cehi și germani împiedică rezolvarea celor mai urgente chestiuni, cum e de pildă bugetul, care ar trebui să fie partea cea mai interesantă a lucrărilor camerei.

Nu de mult a fost primit dep. Vasilco. Acestuia încă îi s'a plâns Majestatea de situația parlamentară, imputând, că multora dintre deputați le lipsese chiar și bunăvoința, de a îndrepta lucrurile. Apoi a adăugat, că trebuie schimbat totul, din rădăcină, pentru că actuala situație e insuportabilă.

Anglia. O nouă scădere a armatei engleze a ieșit zilele acestea la iveală. După cum se știe, Anglezii n'au armată regulată, soldații ei nu se luptă pentru apărarea patriei, ci pentru plată. Dar acum și patima aceasta s'a liniștit și cei mai mulți soldați, cari se duc în luptă, o fac aceasta pentru că li se promite

deplină libertate de tâlhărie. E foarte natural că contra acestor felii de oameni se revoltă și cei cu sentimente mai puțin înfierbântate, și se zice că și aceasta e una dintre pricinile, cari au contribuit la rescularea în masă a Africanderilor.

De alt cum la sumțarea acestora a contribuit mult și persoanele acelea, pe cari guvernul englez, le-a trimis în provinciile sudafricane, ca să pacifice spiritele. Pacificarea aceasta au început să o facă așa de nesocotit, și prost, cât tot deuna ducă la rezultate contrare. E vorba acum, ca pe gener. Brabant, care a fost trimis anume în țara Cap cu misiunea aceasta, să-l revocă.

România. La începutul lunii viitoare se va începe sesiunea parlamentară. Partida liberală stă tare, în contra așteptării opoziției, care e dismembrată, între conservatori și junimiști. Consfătuirea majorității ținută Sâmbătă și Duminică a decurs foarte liniștită, nici o voce nu s'a ridicat contra direcțiunii politice date de dl Sturdza partidei liberale.

Turcia. În legătură cu conflictul franco-turcesc, se anunță, că și monarhia noastră a esoperat de la guvernul otoman mai multe lucruri, cari de multă vreme se trăgănaseră. Bar. Calice, reprezentantul nostru pe lângă poartă, a obținut satisfacție pentru toate pretenziunile, pe cari monarhia Austro-Ungară le are față de Turcia. Așa s'au dat convențiile despăgubiri și satisfacții supușilor noștri vătămăți de Turci, s'au permis, zidirea bisericilor catolice în Albania și s'au pus la cale complanarea diferințelor dintre societatea de căi ferate și guvernul otoman.

Correspondințe.

Sinódele protopopescl.

Făgăraș, 12 Novembre 1901.

Sinodul preoțimii române gr. catolice din vicariatul Făgărașului, s'a ținut astăzi în sala școlii. Aproape toți preoții s'au prezentat, unii chiar din mari depărtări.

Primul punct din program, anume „incassarea taxelor“ a ținut până la ora 1 d. a.

Cu totă această întârziere toți preoții arătau un deosebit interes pentru cele ce erau să urmeze. Ca punct 2 din program, alte puncte nici nu au fost afară de aceste două, era la ordine recercarea tractului Ludoș, ca preoții să cedeze în favorul fondului subsidiar preoțesc din ajutorul de stat câte 25%.

După o dezbateră destul de lungă, s'a primit a se ceda numitului fond 10% din ajutor, dar așa ca detragerea să o facă însuși Ordinariatul și să o transpună de-a dreptul la fondul din chestiune.

Ordinațiunea ministerială, ca morții să nu fie scoși din casă în curte, fără ca șcrierile să fie închise cu coperișul, s'a reînprospetat de nou în memoria preoțimii.

Singura propunere ce s'a făcut, de și era foarte înaintat timpul, ca eflux. al înțelegerei frățești prealabile a mai multor preoți, după o dezbateră foarte serioasă, s'a primit cu

unanimitate. Această propunere este următoarea: *Să fie rugați venerabilii Arhiepiscopii, a se întreprinde pentru crearea autonomiei bisericii române gr. catolice și a esopera convocarea și ținerea unui congres bisericesc în vederea pregătirii terenului pentru autonomia bisericii noastre.*

În legătură cu aceasta: *Să se cêră de la stat întregirea dotațiunii preoțesci prin mijlocirea Ordinariatului.*

Ca motivare la această propunere s'a adus chiar cuvintele din mesajul tronului, unde se spune, că rezolvarea chestiunii autonomiei bisericii catolice, să va face spre mulțămirea tuturor.

Pe noi românii gr. catolici, cler și popor, numai o autonomie separată a bisericii noastre ne poate mulțămii, înjghebarea în autonomia bisericii latine, ar fi mórtea bisericii noastre, de aceea cler și popor se îngrozesce de ea.

E timpul suprem, ca să arătăm eră și eră dorința noastră, și de altă parte să protestăm de nou contra apucăturilor autonomistilor latini, cari se par surdii la protestele noastre. Nu putem suferi, ca să fim aflați ne preparați în privința aceasta, de aceea convocarea și ținerea unui congres, care să prepare terenul pentru autonomia bisericii noastre se impune.

Er ce privește partea a doua a propunerii, s'a motivat cu aceea, că starea miseră a clerului nostru e de dorit să se amelioreze din partea statului, căci regularea congruală din fundațiunile de caracter bisericesc, fiind această regulare în strînsa legătură cu crearea autonomiei bisericii latine, probabil se va amâna încă foarte mult și preoțimii, noastre cu totul în altă poziție ca cea romano catolică, i-se face o mare nedreptate prin această trăgănare. De alt fel asemenea propunere s'a primit și în sinodul archidieceșan ținut în 22 urr. Nov. 1899 în Blaș.

S'a decis apoi unanim a se publica această în „Unirea“ și a se ruga toate sinódele a și-o apropia și a lucra în sensul ei.

Discuția s'a terminat la orele 3 d. a.

X.

Societatea de înmormintare a preoților.

— 20 Nov. 1901.

Zi de zi vedem sporindu-se societățile de înmormintare. Ore pentru ce nu s'ar putea înființa o astfel de societate și sub titlul de mai sus?

La toate ocaziunile se accentuează cu deosebire miseria în care sînt vèduvele și orfanii preoților noștri. Ore pentru ce nu s'ar putea curma cel puțin încâtiva de o camdată acest neajuns?

Sînt în Archidieceșă cu totul peste 800 preoți. Dacă toți s'ar face membri ai unei atari societăți, contribuind d. e. 1 cor. de fie care cas de mórte, cei rēmași în urma preotului, ar primi de ocamdată o sumă destul de considerabilă de peste 800 cor. Ore e de desconsiderat suma aceasta, în schimbul contribuțiilor ce s'ar face?

Să luăm inuse în considerare și aceea, că o astfel de societate, ar pute avea ca scop mai îndepărtat și s. e. înființarea unui orfelinat de băeți și fetițe pentru orfanii

preoților, sau augmentarea fondului preoților deficienți, sau al văduvelor și orfanilor rămași după preoți; sau formarea unor alt fel de fonduri.

Modalitățile, înțeleg statutele, după cari ar fi condusă o astfel de societate, ar putea fi aceleași, ca și la alte societăți de înmormintare, cu deosebire, ca taxele să nu să solvâcă din cas în cas, ci s. e. la finea fiecărei luni sau s. e. la quartale.

De altminterlea asupra modalităților mai speciale voi reveni, dacă glasul meu va afla resonet la cei interesați.

Tot așa și-ar putea înființa și preoții din dieceze astfel de societăți, și tot așa și-ar putea înființa și învățătorii noștri societăți de înmormintare.

Preoților și învățătorilor! Cu puteri proprii puneți basă unui viitor mai bun!

Nița.

În chestia „apelului.”

Din tractul Reghinului 20 Nov. 1901.

Convocarea făcută pe ziua de 15 Dec. a. c. la Blaș, de către cei 7 preoți din tractul Ibașfalăului, e un fapt de oportunitate din mai multe puncte de vedere. Deși On. Redacțiunea nu lăgă multe speranțe de această intrunire, totuși pentru preoțimea din afară poate avea rezultate însemnate. Preoțimea noastră, astăzi singură este, care nu se bucură de favorurile de cari se bucură preoții altor confesiuni, și nu e mirare, dacă mulți în desnădăjduire, numai ca să-și potă ajuta în starea lor deplorabilă, fac pași cari nu convin cu demnitatea unui preot român unit. Dovadă este amortală cea mare națională, alegerile dietale ș. a.

O convenire, o consfătuire colegială, sum de părere, ca ar întări pe mulți ca se nu-și piardă curajul și iar îndemna la o procedere solidară și uniformă în lucru. Las că s'ar face și o reprezentare către guvern și s'ar urgita regularea congruei, dar pe lângă aceasta s'ar mai discuta și alte chestiuni referitoare la obiect.

Punem cazul că congrua noastră încă s'ar regula poate chiar în anul viitor, dar ore atunci nu ar trebui să avem un fond propriu de salarisare? Ba da, și încă cu atât mai virtuos, căci congrua dovedindu-se neacceptabilă, noi trebuie să avem limanul nostru de refugiu.

Aci îmi vine în minte propunerea acceptată în sinodul protopopesic al Ludușului și trimisă spre dezbateri și celor alalte tracte din archidieceză. Preoțimea acestui tract a luat conclud că pe viitor din subsidiul de stat 25% cedează în favoarea fondului de salarisare, asemenea și 1/2 din stipendiile misale primite de la Prea Ven. Ordinariat Mitropolitan spre acest scop.

Sinódele de toamnă s'au ținut aprópe pretotindenea, și cred că în fie care s'au luat conclud în cauză. Dacă alte tracte ar fi votat numai 5% și dacă pentru uniformitate, numai atâta s'ar accepta ca să se verse în favoarea fondului de salarisare, și această anual ar face câte-va mii de corone, la cari mai adaugându-se și cele foarte la loc propuse în Nr. 46 al „Unirea” din a. c. fondul nostru de salarisare ar crește cu pași repezi. În Nr. 46 „Unirea” ne arată clar și cu cifre, cât de neînsemnat e zelul preoțimei

întru augmentarea acestui fond. — Drept că noi cari chemați sintem astăzi al augmenta, nu avem speranță a usa de ródole lui, dar datorți sintem a face această pentru posteritate și dacă la sinodul trecut a căzut propunerea, care doria ca colecta în favoarea acestui fond să fie obligatorie, după ce s'au dovedit că așa nu te poate ajunge la scop, pe viitor impună-se ca obligatorie pentru toți. Cât de bine ar fi astăzi, dacă înaintașii noștri s'ar fi cugetat la această bare-mi cu 20—30 ani înainte de această! Unde am fi astăzi și cât de liniștiți am privi în viitor. Dacă noi vom lucra și vom face, posteritatea pe noi ne va binecuvînta.

Ecă dar pentru ce ești aflu convocarea la loc, și doresc ca la timpul indicat intrunirea să se facă.

Alt cum să auzim și părerile altora.

De la Iași.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Credincioasa Maria Ogbean n. Ciufudean a cumpărat pentru s. noastră biserică un prapor în preț de 20 cor. și o cruce frumoasă pe s. altar în preț de 24 cor. În numele curatoratului bisericii noastre, îi exprim și pe această cale sincere mulțămite. Dete Dumnezeu, ca fapta ei nobilă să aibă mulți imitatori între credincioșii mei. Mureș-Săneral la 10 Nov. 1901. *Augustin Marcu adm. par.* — **Dăma Finica Oprea**, din Somostelnic, a dăruit 20 cor. pe s. biserică din Șonfalău. **Dumnezeu să-ăreplătescă! Curatoratul parochial.** — Oficiul parochial și curatoratul bisericesc în numele comunei bisericesci gr. cat. din Greovăț, aduce mulțămite profundă gentilei domne Eugenia Epure născută Călinescu, notăresă în Greovăț, carea pentru capela gr. cat. de aici a donat trei prețioase perdele la ușile altarului. Tot asemenea mulțămite să aduce dl Ilie Epure din Oravița-română, carele a donat trei scaune stranale, și în fine fiului acestuia Spect. dn Ioan Epure, notariu cercual în Greovăț, carele pe lângă donarea unei prețioase icône, cu scripta sa de datul 3 Novembre a. c. a depus la oficiul parochial suma de 40 corone cu menirea: ca fructificând acest capital pe lângă sporierea sa și cu alte oferte benevole, să servescă orecând ca o modestă basă la edificând biserică. Dumnezeu să le răsplătescă însuși și înmiit dărnicia generoasă susținându-i întru mulți fericți ani, ca să ajungă a vedea edificată contemplata biserică. Greovăț la 14 Novembre 1901. *Vasilie Pascu paroch gr. cat. Pavel Frățila curator prim.*

Din Archidieceză. *Ariton Migia*, paroch în Boian, a fost numit în aceeași calitate la Ghiriș, distr. Arieș. — *Iosif Moga*, preot disp. a fost numit adm. parochial în Chinariu, distr. Reghin.

Scrii personale. *Dr. Victor Onișor*, anunță că la 1 Dec. n. își va deschide cancelaria advocațională în Bistrița, str. Iemnelor nr. 30. — *Aurel Sava* jurist absolut, a fost promovat Sâmbătă în 16 crt. la universitatea din Cluș, de doctor în științele politice.

Predici. Măne Duminecă, în 24 crt. va predica în biserică catedrală dl profesor *Nicolau Pop*.

Sfințire de biserică. Joi în Sărbătorea Archangeilor Mihail și Gavril s'au săvârșit sfințirea bisericii radical renovată din comuna Cetea distr. Alba Iuliei. Din partea Preav. Consist. a fost trimis Ill. Sa *Dr. Vasile Hossu*, canonic și prelat papat. Delegatul Mitropolitului a fost însoțit de prof. Alesiu Viciu și redactorul nostru, cum și de un chor, compus din clericii seminariail. Mercuri s'au făcut inseratul cu litie. ér Joi dim. mănecatul, apoi sfințirea apei, careia i-a urmat sta liturgie și cetirea deslegărilor mor-

ților. La intrarea Ill. Sale în curtea bisericii, l'a întâmpinat preotul local *Petru Raica*, încunjurat de curatorat și popor. După cuvintele calde de salutare ale preotului și răspunsul delegatului, între sunete de trăsuri și clopote au plecat cu toții prin șirele de brați, către sfta biserică. După sfințirea apei s'au făcut încunjurarea bisericii, ér între sunete de clopot și bubuit de trăsuri, și s'au cetit patru evangeliile. În decursul sf. liturgii, după cetirea evangeliilor. Ill. Sa a ținut o prea frumoasă cuvintare despre însemnătatea sărbătorii și despre neprețutul ajutor al ingerilor. Cuvintarea Illustr. Sale a fost ascultată cu multă pietate de credincioșii adunați în număr foarte mare. Terminându-se sta. liturgie s'au țesit în procesiune la morminte, unde s'au cetit deslegările morților, stropindu-se poporul cu apă sfințită și ungându-se cu oleu. Ceremonia religioasă s'au terminat la 1 óra d. a. În decursul stei liturgii, la care a asistat prof. Viciu, redactorul nostru, preoții *Raica* din Cetea și *Popa* din Geoagiú și a lectorat clericul *Hățegan*, chorul bravilor clericilor, sub conducerea tinărului *Popovici*, au executat cu multă precisiune și dulceață toate cântările religioase. (Composiții de Vorobchievici, Dima și Mureșan.) Zelul preotului local și a curatorului din Cetea merită totă lauda. Deși puțin la număr, credincioșii noștri n'au fugit de nici o jertfă, spre a vedea reparată și frumoasă și biserică lor. Și dorința lor s'au realizat. Recunoștința merită și familia *Sava*, care a făcut frumoase daruri stei bisericii și a primit cu multă ospitalitate pe toți oșpeții veniți la această frumoasă și de inimă înălțătoare serbare.

Nouă revistă literară. În url. ultim al „Curierului literar” cetim o scire veselă pentru toți românii, cari au dragoste pentru literatura română. Se spune, anume, că fruntașii literaturii dnii *Viăbuță* și *Coșbuc*, simțind nevoia unei grupări puternice în haosul atător agitațiunii bolnave, străine aspirațiunilor neamului românesc, au hotărât să înființeze o nouă revistă săptăminală, în jurul căreia se vor aduna de bună samă toate elementele doritoare de muncă din tinera generație. Spre acest sfârșit „Curierul literar” își și sisteză apariția. Salutăm cu bucurie această scire și nu ne îndoim, că toți românii de bine se vor bucura la cetirea ei.

Petreșeri. Duminecă în 27 n. se va aranja cu elevii școlii producțiune cu cântări și declamări în salele școlii române gr. cat. din Alba-Iulia. Venitul curat este destinat în folosul înființării unui fond pentru prevederea elevilor miseri de la școla gr. cat. din loc cu cărți și îmbrăcăminte.

Bilete de bancă de 10 fl. nu se mai pot folosi ca mijloc de plată de cât până la 1 Sept. n. 1903 când încetă cu totul rescumpărarea lor.

Necrolog. † *Elena Solnay n. Kristof*, soția protopopului nostru din Kezdi-Polyán, în urma unui morb îndelungat și foarte greú, dar suportat cu pacientă adevărat creștină, Joi în 14 Novembre st. n. 1901 la 1 óra după amiază, împărășită cu s. sacrameente ale muribunților, și-a dat blândul său suflet în mâinile Creatorului, în al 62-lea an al vieții și al 42-lea al fericitei căsătorii.

În veci amintirea ei!

(30) 12—?

Mai ieftin ca ori unde!

— „Hotel-Restaurant Coronă” —

Aug. Coltor — Blaș.

oferese On. Public român chillile sale de oșpeți modern mobilate, vinuri curate de pe Târnave și prima calitate de bere de la **Steinbruch.**

PARTE SCIENTIFICĂ-LITERARĂ.

UN DOCUMENT VECHIŪ.

Frunzăriind printre cărțile bisericesti din Vajda-Szt.-Ioana, între alte însemnări vechi, făcute pe pereții acelor cărți, am aflat și o pastorală a Episcopului de pie memorie Grigorie Maier, datată din Blaș la an. 1778. din incidentul ostilităților existente între împăratul Austriei și mare principe al Ardealului Iosif II. și Regele Prusiei de pe atunci.

Împăratul Iosif II. pe acelea vremuri era mare și puternic, în cât se putea birui cu ori cine, dar Episcopul, cu exemple din s. scriptură, arată în pastorală sa, cum-că nu trebuie să se încredă omul în puterea armelor său în numărul mare al ostașilor, căci biruința în război, atîrnă de la ajutorul Celui de sus. Ast fel pentru a îmblânzi pe Dumnezeu și pentru a-L îndupleca, să aducă isbânda pe partea ostirilor lui Iosif II., la cererea împărătesei, impune tuturor credincioșilor din Eparchia sa, ca în anumită zi, prin slujba, post și rugăciuni, să implore ajutorul dumnezeesc, pentru ostirile împărătesci.

Pentru cunoșcerea jurstărilor de pe atunci, pentru limba clară și pentru profunda erudițiune, cu care este concipiată această pastorală, o lăsăm să urmeze aci în transcriere cu litere latine:

Noi Gavriil Grigorie Maier. Din mila lui Dumnezeu și a Scaunului Apostolicesc prin țara Ardealului și părțile ei împreunate, Românilor, Grecilor, Rușilor, Sârbilor, și tuturor celor de legea grecească, Vlădica Făgărașului, Al Prea Înălțatei Cesaro-Crăesci și Apostolicesci Mărimii Sfetnic din lăuntru.

Iubiților în Christos Fii. Clirosului și neamului românesc, în țara Ardealului și părțile ei împreunate pravoslavnicilor de legea grecească, pace vouă. dar. milă și ajutor de la Domnul oștilor, ér de la smerenia noastră arhierescă blagoslovenie.

Cunoscut lucru e nu numai vouă fiilor, ci în tot pămîntul, pe cum Craiul Borusiei, care e jurat vrășmaș a Prea Înălțatei Cesaro-Crăesci împărăției noastre. și până acum adese ori cu viclesug, și neavînd nici o cuviată pricină, ci numai din înălțarea inimii sale a ridicat război în potriua prea milostivei împărătesii și de Dumnezeu încoronatilor împărăților nostri, și și acum din sumeția minții sale, din nou s'a sculat asupra binecredinciosului Domnului nostru, împăratul Romanilor al doilea Iosif. Se sculă ore când și Goliat cel îndrăzneț, carele nădășduindu-se în virtutea puterii sale, merse asupra lui David cu sabia, cu sulită și cu pavéză intrarmat, rîcnind ca un leu și laudându-se că va da trupul lui David paserilor ceriului și jivinelor pămîntului; ér David în numele Dumnezeului Savaot, oborî cu o petricea pe acea fiară cumplită și tăia capul lui cu sabia lui. Olofern cel mândru purcese asupra Israilitenilor cu 170,000 de pedestrași și 12 mil de călăreți ca să-i stingă de pe fața pămîntului. ér Iudit prin post și prin rugăciuni a luat capul lui. — Moisi prin credință pe sumețul Faraon cu totă oștea l'a biruit, calul și pe călărași l'a aruncat în mare, cântînd Israil cântare de biruință. Peri de năpraznă Nicanor acel îndeset îngâmfat asupra Israilitenilor, carele cugeta în inima sa să-i stingă de pe fața pămîntului. Ér Iuda Macavei prin rugăciuni și lacrimi cu puterea lui Dumnezeu, stînd de a dreapta lui

îngerul cel bun cu puterile ceresci trimis de la Dumnezeu omorî pe Nicanor și pe Asirieni îi întorse în fugă pe toți. — Acestea și alte nenumărate, ce aflăm în s. Scripturi, lucruri și puteri dumnezeesci de mare învățătură sint nouă și prea înălțatului nostru împărat, că macar că Înălția Sa și cu mulțimea oștilor și cu tăria și cu tot felul de gătire mai tare este astăzi de cât toți craii și împărații pămîntului, dară încă și fiind că înaintea Domnului ceriului și al pămîntului nu este deosebire între mulți și între puțini. căci: „Nu întru mulțimea oștilor (zice Domnul) este biruința războiului, ci numai de la cer este puterea“ (I. Malach. cap. 3. vers. 18). Și érași la Iuda (cap. 8. vers. 12): „Pentru că nu e întru mulțimea tăria ta, ci celor smeriți ești Domn, celor mai puțini ești ajutor, celor fără de nădejde mîntuitor, și va cunoșce totă adunarea această că nu cu sabia și cu sulită mîntuesce Domnul, căci a lui Dumnezeu e războiul, și va da pe voi în mâinile noastre.“ (I. Imp. cap. 17. v. 47). Și érași (cap. 14. v. 7) „căci nu e la Domnul cu anevoie a mîntui. în mulți sau în puțini. Că tu ești Domnul cel ce sdrobesci războiele.“ (Iudith cap. 9. v. 9). „Deci dar și voi fiiți lui Dumnezeu aducându-vă aminte de făgăduința Domnului grăind: de veți umbla în poruncile mele, voiți da vouă ploie în vremea ei, și pămîntul va da rodurile sale și veți locui fără frică în pămîntul vostru și războiul nu va trece prin pămîntul vostru, și veți goni pe vrășmașii vostri, și vor goni cinei din voi o sută, și o sută din voi va goni zece mil, și vor căde vrășmașii vostri înaintea voastră de sabia, și voiți cânta spre voi și voiți blagoslovi pe voi.“ (Levit. cap. 27).

Pentru aceea ca să îmblânzim mânia lui Dumnezeu și să isbîndescă împăratul nostru asupra protivnicilor, să ne intrarmăm o fiilor cu armele cele duchovnicești, cari mai puternice sint de cât totă oștea pămîntescă adevă: cu postul, cu ruga, cu credința tare, cu umilința întru drepta pocăință. — „Și tu când ridică Moisi mâinile lui biruia Israil, ér când slobozia mâinile, biruia Amalie, și fiind mâinile lui Moisi grele, Aaron și Or răzima mâinile lui, unul de o parte și altul de altă parte și erau mâinile lui Moisi rădimate până în apusul soarelui, și a sfărmat Iesus Navi pe Amalie și tot norodul lui cu uciderea de sabia. Ér Saul blăstēmă norodul zicînd: blăstēmă omul, carele va mânca pîne până în sară, și voiți isbăndi pe vrășmașul și n'a gustat tot norodul. (I. Imp. Cap. 14. vers. 24). Și făcu putere și lovi pe Amalie pe scose pe Israil din mîna celor ce călca pe el. (v. 49). Așiderea ni-a lăsat pildă și Iudith, carea postindu-se în toate zilele veduviei sale și rugându-se lui Dumnezeu, ba și pe bîtrînișii lui Israil și pe preoți îndemnându-i la post și la rugă, îndrăzni singur a merge la Olofern, și cu ajutorul Domnului l'a luat capul lui și a izbăvit pe Israil de vrășmașii lui.“

Mare este puterea lui Dumnezeu fiilor și căruia îi stă întru ajutor. nu este lipsă de multă oște; așa făcu cu Gedeon, poruncindu-i că numai puțini ostași să iee cu sine în potriua lui Madiam, pentru că să nu se laude Israil zicînd mîna mea m'a mîntuit (Cartea Indec. cap. 4. v. 2). Ér Ezechia cu credința și nădejdea cătră Dumnezeu prin îngerul Domnului omorî din Asirieni 185 mil. (IV. Imp. Cap. 19. v. 37). Așiderea Eliseu prorocul prin post și prin ruga orbi pe Asirieni și aduse oște cerescă înfocată asupra lor: „Și Domnul auzit făcu la tabăra Asirii glas de cară, glas de cal și glas de putere mare, și ziseră între sine Sirienii ați adus asupra noastră împăratul lui Israil pe împărații Hetenilor și pe împărații Egiptului, ca să vie asupra noastră, și se sculară Sirienii cu frică și fugiră că măcar sufletele sale să-și potă izbăvi“ (IV. Imp. Cap. 7. v. 8). „Pe cum și

David după ce robi Amalie pe muierile și fiul lui Israil, ridică mâinile cătră cer dimpreună cu poporul și plâneră cu amar și după aceea întărindu-se în Domnul și luând blagoslovenie de la Aviator preotul, fiul lui Avimelech, lovi pe ei și n'a scapat dintre ei om.“ (I. Imp. Cap. 1). Pe Niniviteni să mâniase Domnul pentru fărădelegilor și vrea să-i piarză de pe fața pămîntului: „și se sculă Iona și merse la Niviteni după cum a grăit Domnul, éră Ninevi era cetate mare a lui Dumnezeu, cale ca de trei zile, și începu Iona a intra în cetate cale ca de o zi, și strigă și zise: încă trei zile și Ninevi se va prăpădi, și crezură ômenii cei din Ninevi lui Dumnezeu și strigară post, și se îmbrăcară cu saci de la marele lor până la micul lor, și a venit cuvîntul la împăratul Ninivel și se sculă din scaunul lui și se desbracă de haiele sale și se îmbracă cu sac și șezu în cenușă și se strigă și se grăi întru Ninevi de la împăratul și de la boierii lui zicînd: ômenii și dobitocele n'a păscut și strigară cătră Dumnezeu întins, și se întorseră fiesce care din calea lor cea rea și din strimbătatea ce era în mîna lor, zicînd, cine scie, dară de se va milostivi Dumnezeu și se va mîngăia și se va întorceră din urgia mâniei lui și nu vom peri. Și vedu Dumnezeu faptele lor, cum s'a întors din căile lor cele rele, și i-s'a făcut milă lui Dumnezeu pentru reul carele a grăit să le facă lor și n'a făcut.“ (Iona, cap. III).

Mare este mânia lui Dumnezeu, fiilor cea asupra păcătoșilor, și pentru păcatele noastre, ne trimite nouă război, ciumă și fomete, dară și mila lui Dumnezeu mare este și nemăsurată spre cei ce să întore dintre fărădelegile sale. Așiderea dară și noi fiilor, ca să îmblânzim pe Dumnezeu și într'această vreme de ispită, să ne facem vrednici și noi și împăratul nostru de ajutorul Domnului, ca el să bată război pentru noi, urmînd scripturilor, mai înainte de toate să ne pocăim, să postim, să ne rugăm cu Ninivitenii și cu Israilitenii, ca trimițându-ne îngerul cel bun, cu puterea de sus să isbîndescă împăratul nostru asupra protivnicilor săi, întru carele după Dumnezeu totă nădejdea și mîntuirea noastră razimă pe acest pămînt. Acesta este datoria noastră pentru bunătățile și mila ce a făcut și nu încetăză a face cu noi pururea înălțată împărăție. — Vedeți, vedeți o fiilor cum marele împăratul nostru, împăratul a tot pămîntul, atîta vreme afară la câmp, în ploie, în vînturi, în zădăch, întru ostenelă multă, ziua și noptea priveghiăză pentru noi, așa cât și viața, fără de care alta nimica mai scump nu are, gata este a și-o pune, numai nouă să ne fie bine și să ne mîntuim. Deci dară pentru ca să ne învrednicim cu ochii nostri a vede pe împăratul cu ostașii săi, fii vostri și al nostri în pace, întregi, sănătoși, biruitori, éră prin țările noastre, ca să se mîngăie malcele lor, femeile lor și pruncii lor și bucuria noastră să fie deplin. Pentru aceea din prea milostiva poruncă a Preaînălțatei împărătesei noastre în 13 zile a acestei luni Iulie cu puterea nouă de sus dată, acestea rînduim și poruncim ca toți și fiesce care nouă canonicesce supuși să aibă a le ține până când va fi acest război. A) În toate bisericile după toate slujbele sara și dimineața ingenunchind preoții să se facă acestea rugăciuni, cari din s. cărți culese aici le trimitem. ¹⁾ B) Toți preoții și călugării s. Liturgie și cele alalte rugăciuni să le aducă lui Dumnezeu jertfă pentru fericita isbîndire a împăratului nostru. C) Fiind-că Domnul Dumnezeu pe nevedute ajută credincioșilor săi împărați și le dă lor biruință prin oștile ceresci, pentru aceea toți creștinii cei pravoslavnic să vor posti luna în cinstea s. îngerii. D) În toate orașele și satele să se cânte în biserică Pa-

¹⁾ Acestea rugăciuni nu le-am aflat.

raclisul Maicei Precestei, și să se cânte pe săptămână de 3 ori, Lună, Miercuri și Vineri sara, când începe a întuneca.

Acésta arhierescă a noastră orânduială să o lipescă preoții locurilor pe o tablă, și să o punie în ușile bisericilor și adese ori se o cetescă norodului în loc de învățatură, îndemnând pe toți spre țiuerea acestora. Și așa putem cu de adins nădăjdui de la împăratul cerurilor și domnul sireagurilor ajutor, învingere, pace și mare milă.

Din Blaș de la Mitropolie în ziua slăvitului marelui proroc Ilie. Anul Domnului 1778, érá al păstoriei noastre al cincelea.

Vădica Grigorie Maier m. p.

La arhierescă Exelenții Sale poruncă:
(L. S.) **Vasilie Vitez m. p.**

Subscrierea Episcopului e cu litere cirile, făcută cu mâna proprie, el să subscrie Maier și nu Maior pe cum în istorie este cunoscut. Asemenea cu mâna proprie e și subscrierea lui Vitez, care probabil l-a fost secretar sau ceva sfetnic. Sigilul e bine conservat cu toate că e aplicat după metoda vechiă afumându-se. Conține emblema Mitropoliei noastre aproape ca cea de astăzi, érá inscripția cercuală este următoarea: *Sigillum episcopatus Fogarasiensis.*

Brețe la 3 Novembre 1901.

Simeon Zehan.

DIN VENEZUELA.

De Spiridion Gopcevic.

(Continuare.)

Caridad și servitorul indian al mirelui ei, se schimbau pe rând la paza de noapte. Odată, obosită fiind, ea adormi. Atunci visă, că în odaie intră o persoană străvestită, să apropie de patul bolnavului și apoi se departă éráși. Ea să trezi cu inima palpitândă și i-se păru, ca și când în odaia laterală ar auzi nise pași ușori.

Înspălmintată, sări în sus, spre a se convinge, dacă n'a fost ciupea în odaie. Prin mișcarea ei cea vehementă înse, ea resturnă mēșuța cea de noapte. Pe acésta se află între altele și un păhar plin de apă cu zahar. Să înțelege că acesta încă se vērșă.

În odaia laterală nu află pe nimeni.

Diminēța veni presidentul. Cățelușul său, care-l urma, mirosi în cōce și în colo prin odaie și când dete peste restul de apă vērșată, începu a o linge. De odată înse el se resturnă și muri. Caridad, carea observă acésta, enară presidentului visul ei ciudat.

— De bună samă a fost cineva azi noapte aci și a înveninat apa cu zahar, zise presidentul iritat. — Se vede că aci sintem încunjuțați tot de ucigași!

Când sosi medicul, acesta cercetă apa și constată adevărul presupunerii presidentului.

Servitorul indian a fost luat la întrebare, dar se dovedi în curēnd, că era nevinovat. Acum Vargas luă alte dispozițiuni mai severe. Doi dintre cei mai încrezuți soldați stăteau de pază înaintea casei, alți doi la ușa odaiei de dormit. Doi servitori

fideli a presidentului ajutau lui Caridad la îngrijirea bolnavului. Ea însăși îi pregătea mâncările.

În sfârșit Kamenow se însănătoșă deplin, și însoțit de Vargas și Caridad, eși pentru prima oră la stradă. Pe piața constituțiunii era adunată o mulțime mare de omeni, cari la apropierea lor le strigară un puternic: „Trăescă presidentul! Mōrte străinului!”

Vargas îi admoniă pentru purtarea lor necuviincioasă.

— Chiar și recunoștința, zise el, ar trebui să vē facă a întrelăsa ast fel de demonstrațiuni. Don Carlos de Kamenow, prin învingerea sa glorioasă de la Rio Tuyo și prin reorganizarea armatei noastre și-a câștigat mai multe merite pentru patrie, de cât voi toți la olaltă.

— Mōrte tiranului! rēsună răspunsul mulțimei, dar într'un ast fel de ton, în cât nu se scia dacă acésta espreșiune era adresată presidentului, sau ministrului urit.

Vargas întōrse cu dispreț spatele mulțimei și însoți pe Kamenow la locuința sa.

Dar deja un nou pericol amenința pe eroul nostru.

După cum am amintit deja, Kamenow, prin strictețea și dreptatea sa ca ministru de rēsboi, a atras asupra-si ura celor mai mulți oficeri. Când acestia vērșă, că el se bucură de favorul neschimbat al presidentului, hotărîră, ca printr'o rescōlă să se scape de ministrul urgisit. Într'o diminēță ambe batalioanele de linie, sub conducerea oficerilor conjurați, își părăsiră casarmele și desarmară mai întâi batalionul de elită ce era devotat ministrului. După aceea încunjuțară palatul regimului și siliră pe president să subserie un decret, prin care Kamenow era depus din postul său ca ministru de resbel și era denumit ca guvernor în Maracaybo. Acest post era asemenea unei esilări. Cum-că Vargas se supuse voinței conjuraților, își avē motivul într'aceea, că el tremura pentru viața amicului său și-l crede, mai sigur în Maracaybo, de cât în Caracas.

Lui Kamenow nu-i rămase alta, de cât să se supună. El își luă remas bun de la logodnica sa și se imbarcă pe corabia Culebra, carea era destinată pentru Maracaybo. Nefericirea luse urmăria pe eroul nostru și pe mare. În curēnd după plecare se ridică o furtună infricoșată. Corabia juca pe valuri ca o sfăria. Cu totă furtuna cea infricoșată, Kamenow stătu lângă căpitan. Valurile inundați în continuu podul corabiei și răpiați cu sine tot ce nu era bine întărit.

Mai târziu orcanul deveni așa de turbat, în cât toate catargurile fură rupte. Acum Culebra desarmată era aruncată în toate părțile și era evident, că în curēnd avea să se cufunde.

— Deslégă-te, generale! strigă căpitanul către Kamenow, carele s'a fost legat lângă dînsul de catargul vintrelei. — Corabia trebuie să se cufunde îndată. Încercă să poți apuca vre-o bārnă sau scāndură.

Kamenow își scōse cuțitul, și-si tăiă legăturile. Era timpul suprem! Abia s'a deslegat, când veni un val și-l mătură de pe pod. Acésta înse a fost spre binele său, căci altcum ar fi fost tras în adîncime prin corabia ce se cufunda.

Kamenow se ținu de-asupra apei un timp îndelungat. Cu o resignațiune strictă el își trase socoteala cu lumea și se lăsă cu nepăsare a fi purtat de valuri în cōce și în colo.

Atunci observă aproape lângă sine o scāndură. Acésta îi redete pofta de viață. El inotă cu osteneală la scāndură și să ținu cu putere de dînsa.

Încetul cu încetul furtuna se liniști. Nōptea trecu și Kamenow inota încă pe mare, a cărei temperatură era așa de stimpărată, în cât el nu ducea grije, că va căpeta vre-un sgārciū. În sfârșit observă o luntră de pescari și strigă după ajutor. Pescarii îi auziră în fine și-l conduseră la Willemstad pe insula olandeză Curaçao.

(Va urma.)

HĂRTII VECHI.

§. 4.

Acésta nisuiță efectiv săși manifesteză în următoarele:

1. Că la școlile normale, mai ales la acele, cari se află în cetăți, orașe și în comune mai renumite pentru multimea populațiunii, și cari pentru aceea ascură și mai bună subsistență pentru învățători și tot odată și Părinților întind mai mare oportunitate de a-si trimite fiii săi la școlă, și și pentru instrucțiune, timp mai îndelungat și neîntrerupt, érá școlarii din singura nobilă emulațiune promit mai multă înaintare, nici când nu se aplica învățătorii români; și dacă din nebagare de samă a superiorilor școlilor, sau din dispunșețiunea Provedinței, Român ar fi fost promovât, atunci abia că să observéză progresul în științe a tinerimei studiōse române, de loc cu rușine se ridică din oficiu, deși locuitorii acelei comunități în majoritate sînt Români, și ce e mai mult, dacă din întîmplare singur numai un grec sau Illiric, din cauza neguțătoriei s'ar domicilia acolo, la școlile Românilor se ordinéză învățător de altă națiune. În urmă, cu un cuvînt, ori unde esceléză Românul ca învățător, e espus la ispite, vexări, persecuțiuni și amovări, și alții necapacl și mai virtos netrebniel, — cari mai ales ignoranța lor o rescumpēră cu bani, sau când-va la curțile episcopesci au servit gratis — să promoveză la ordurile sacre.

2. Pruncii în școle la învățatură se torturéză cu limba veche moscovitică sau slavică, cu litere cirilice sau glagolitice, în locul celor latine, cari sînt mai acomodate firei limbii lor, pentru ca după ce au leșit din școle, înte uitând cele anevoie învățate în limba străină, să nu simțescă cam nici un folos de timpul petrecut în școlă și de sirguintă ce și-a dat.

3. De ore ce de învățătorii mai cu samă se aplica Illiricii, a căror limbă, tinerimea studiōsă nu o pricepe, fiii Românilor nu iaū nici un folos de scopul principal a ridicării acestor școle și de speșele făcute întru susținerea lor, și așa să îngrozesc de la frecuentarea aceloră.

4. Cantorii și diaconii a rare ori să denumesc Români de origine, cei denumiți să negleg și în sevrișirea cântărilor și în citirea Evangeliilor, epistolelor, în limba română, și în citirea cuvîntărilor, (căzanielor) în locul predicilor, prescrișe sinoptic de către sinod sînt impedecați, érá dacă aceste nu le sevărșesc în limba slavică, să scot din stațiunile lor, și adese ori chiar scandale se fac publice în biserică sub timpul serviciului divin, când Psalteriile românescl cu forță să iaū din mânilor cantonilor, cari cântă românesce și în locul aceloră cu forță li-se imānneză Psaltiri slavice sau Moscovitice.

5. A ceea-și datină se practică și la aplicarea parohilor, și ast fel poporul acesta, care nici în școlă de la învățători, nici în biserică de la preoții săi în limba nativă neavând ocaziune de a învăța și practica elementele științei și a obligațiilor sale, trebuie să se sălbăticească.

6. Românii de protopresbiteri și de asessori consistoriali foarte a rare ori să denumesc.

7. La mănăstiri arare ori să primesc Români dacă numai nu își știu tainii naționalitatea lor, ér cei primiți la rangul de egumeni arare ori, la cel de archimandriți nici când nu se promovează. Întru atâta, că dacă pe cutari Români mai talentați i-ar atrage viața călugărească pentru prerogativa ei, ca din acestia să se alegă presuli, și pe acestia totuși îi împedecă trecerea cu vedere a Românilor, carea necontent se esperiează.

8. Românii nici când nu se promovează de Episcopi.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Curs elementar de botanică și zoologie pentru clasele inferioare ale școlilor medii, de *George Ohelariu*, profesor și director la școala reală română din Brașov. Partea II. Brașov, tipariul tipografiei Cincru & Comp. Ediție ajutorată din fondul „Coresi” al școlilor medii gr.-or. române din Brașov. Prețul 2 corone.

„**Noua revistă română pentru politică, literatură, știință și artă**” Nr. 43 (vol. 4) dto 1 Novembre a apărut cu următorii sumarii: **Cronica politică și economică** (Declarație. Programul nostru de redacție); **Cestiunea impozitelor**, de P. Grecianu; **Cestiunea tratatelor comerciale** (anchetă); **Reforma procedurii civile**, de M. N. Burghel; **Bălcescu popularisator**, de P. Haneș; **Din lumea lor**, (scene din viața de provincie) de A. Gorovei; **Ler-Împărat**, de Al. Dumitrescu; **Cum trebuiesc înfățișată legea fundamentală psihofisică a raportului dintr-o senzație și excitație?** de N. Vaschide; **Din genealogia familiei Golescu**, de I. Nicolescu; **Originile etnice ale Românilor**, de I. Ștef.

„**Noua rev. română**” apare în *București* și costă 24 lei pe an ediția de lux, și 14 lei ediția ordinară. Redacția și administrația în București strada Domnei Nr. 16.

„**Aurorei**” pe anul comun 1902. Redacție. Anul XIV. Edit. tipografiei „Aurorei” A. Todoran. Gherla 1901. E alături de calendar, ce am primit. Are parte literară destul de bogată: scrieri originale și traduceri de I. Pop Reteganul, Dr. Bojor, și Ant. Pop. În frunte are portretul lui George M. Marinescu, prof. emerit la Beiuș. Prețul 60 bani.

„**Convorbiri Literare**”, Nro. 11. anul 35/1901 cu următorul cuprins: **St. O. Iosif. Sonete**. — A. Naum, **Stejarul** (poesie). — Teohari Antonescu, **Cum s'a format preistoria** (studiu). — N. Iorga, **Viața unui mitropolit de altă dată: Filaret al II-lea** (studiu). — D. Onciul, **Titlul și posesiunile lui Mircea cel Bătrîn** (studiu). — P. V. Haneș, **Correspondența din tinerețe a lui Mihail Kogălnicean** (urmare). — N. Iorga, **A. Vlăduță, România pitorească** (dare de samă). — **Comunicări mărunte și bibliografie.**

Șematismul venerabilului Cler al arhidieceșii mitropolitane gr. cat. române de Alba-Iulia și Făgăraș pe anul Domnului 1900. de la sta Unire 200. — *Blaș, Tipografia Seminarului arhidieceșan.* — Un prețios volum de 804 pag. cu o mulțime de ilustrații, hârtie fină, tipar curat și cuprins important. Se vinde cu prețul de 8 cor.

Posta „Unirii”.

Jacob. Se vor trimite în viitorul cel mai apropiat.

G. F. in C. n. Respons la post-scriptum următoarea pe cale privată.

P. G. in R. Detto.

S. Z. in B. Am făcut întocmai.

Cigani. Achităm anul 1899. De promisiune ținem cont și dorința Vi-o împlinim.

V. Z. Dicob-Sz.-M. Achităm sem. 2-lea din an. 1899.

Gyimesbük. Achit. sem. 2-lea din an. 1901 și sem. 1. 1902.

H.-Lăpoș. Achit. an 1893.

G. H. Gherla. Achit. pătrariul 3-lea din anul curente.

Taşnăd-Szilvás. Achit. an. 1899.

Teure. Achit. sem. 2-lea din an. 1901. Cel administrați s'a străpus la destinațiune.

Doh. V'am împlinit dorința, dar binevoii a regula restanțele, căci cu promisiuni nu putem susține fôia.

Mildel. Achităm an. 1900. Dar de mai înainte resteză anii 1897 și 1898. — Binevoii a-I achita și pe acestia.

Acăș. Achit. anii 1898 și 1899.

Abafăia, Șeulia-de-Câmpii, Chechehate, Chechiș, Csăki-Gorbó, Gălgău, Rece-Cristur, Sân-Mihail-deșeri, Tihău-Var, Vajda-haza, Iva-mare achităm an. 1901.

I. M. Budapesta, Bogata (Deés), Imbuz, Gerțamică, achit. pătrariul al 4-lea din 1901.

Hamba. Achit. an. 1900.

Buduș, Ghișasa-super. achit. sem. 2-lea din an. 1901.

Editor și redactor răspunător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

582 v. număr
1901.

(45) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1901. évi 2264. számú végzése következtében Dr. Mauiu Gyula ügyvéd által képviselt Patria hitelintézet javára Zeurzse Nicolae és társai ellen 58 kor. — fil. s jár. erejéig 1901. évi Május hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 615 kor. — fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: marhák és szerek nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. bíróság 1901. évi V. 146/4. számú végzése folytán 58 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1900. évi Február hó 10-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 54 kor. 18 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Sz.-Preszákán végrehajtást szenvedőknél leendő eszközlésére 1901. évi November hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vizaknán 1901. évi Oktober hó 26-ik napján.

Bichner Károly,

bírósági végrehajtó.

La espositinnea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

(34) 52-52

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric

lătore, prin ceea ce sînt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sînt provădate în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, de cît cele de sistem vechi, așa, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 408 kg. făcut după sistemul vechi. Mai departe se recomandă spre facerea scannelor de fer bătut, de sine stătător, — spre readjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află tot de una în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco.

